

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 20580

гр. София, 11.06.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 27 СЪСТАВ, в закрито заседание на
единадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ**

като разглежда докладваното от **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ** Гражданско дело №
20231110119109 по описа за 2023 година

Съдът е сезиран с искова молба с вх.№ 99483/10.04.2023г. от ищеца кооперация „И----
-“, ЕИК ---, с представляващ Н-----, уточнена със заявление 139326/18.05.2023 г., срещу Д--
-“ и ЕТ „Д---“, с която иска да се признае за установено, че за кооперация „И-----“ не
съществува управителен съвет в посочения в обстоятелствената част на исковата молба
състав и че управителният съвет е избрал лицето Д----- за председател на кооперацията,
както и е че не съществува правоотношение по дружествен договор от 02.06.2007г., сключен
между кооперация „И-----“ и ЕТ „Д---“, както и че дружествен договор от 02.06.2007 г.
съставлява неистински документ.

В исковата молба се твърди, че ответникът Д---“ бил представил протокол №
1/21.11.2002 г. и дружествен договор от 02.06.2007 г. по гр.д. № 80956/2015 на РСС, който
бил оспорил по реда на чл. 193 ГПК със заявление до СРС и в о.с.з. на 30.05.2016 г. пред
СРС, но СРС не бил разгледал исканията. Твърди, че процесните документи, които били
представени от ДФС, били с невярно съдържание от което обстоятелство се засягал
материалноправния му интерес. Сочи, че лицето Д----- подписала процесния
дружествен договор, без да е упълномощена от общото събрание на кооперация „Изгрев –
М“, както и че не била член на същата.

С Разпореждане № 55466 от 04.05.2023 г. съдът е оставил без движение исковата молба
и е указал на ищеца да уточни правния си интерес от предявяване на исковите и съответно
надлежно да формулира искането си към съда, съобразно дадените в същото указания, като
по първия иск посочи обстоятелства, въз основа на които намира, че искът за установяване
на посочените факт е допустим, съответно какво цели при евентуалното уважаване на иска,
с което да се прецени легитимния му правен интерес срещу конкретния ответник, както и по
иска да бъде признато за установено несъществуването на „правоотношение дружествен
договор от 02.06.2007 г. между кооперацията и Е--“ по отношение на дружествен договор,
който по своята същност е частен диспозитивен документ. Дадени са указания и ищецът да
конкретизира порока на документа.

Със заявление вх. № 139326/18.05.2023 г. ищецът е посочил, че по отношение на
дружествен договор от 02.06.2007 г. оспорва автентичността на подписа, положен за
кооперация „И-“, както и съдържанието на документа, който бил представен от ДФЗ в
производството по гр.д. № 80956/2015 г. по описа на РСС. Сочи се, че ищецът предявил
искова молба, въз основа на която било образувано гр.д. № 261/2013 г. по описа на РС-
Тетевен, тъй като установил, че лицето Д----- е подписвала документи, от името на
кооперация „И-----“ за субсидии от ЕС по СЕПП и СНД за стопанската 2007 - 2008 г.

Съдът, като обсъди доводите на ищеца в исковата молба и уточнението от 18.05.2023 г., намира предявените искове са процесуално недопустим по следните съображения:

Съдът приема, че е сезиран с искове с правно основание по чл. 124, ал. 4, изр. 2 ГПК за установяване на факт с правно значение – с искане за установяване, че за кооперация „И----“ не съществува управителен съвет в посочения в обстоятелствената част на исковата молба състав и че управителният състав е избрал лицето Д----- за председател на кооперацията, както и с иск с правно основание по чл. 124, ал. 4, изр. 1 ГПК за установяване неистинността на документ - дружествен договор от 02.06.2007 г., сключен между кооперация „И-----“ и ЕТ „Д---“.

Съгласно разпоредбата на чл. 124, ал. 4, изр. 1 от ГПК всеки може да предяви иск за установява истинността или неистинността на един документ.

Правният интерес е задължителна процесуална предпоставка за допустимостта на производството, като съдът следи за него служебно, като правният интерес е налице, когато чрез провеждане на производството, ищецът ще получи защита на накърнено от правен спор свое субективно материално право.

Правният интерес от предявяването на иска по чл. 124, ал. 4 ГПК трябва да е винаги конкретен, свързан с твърдение за наличие на възникнали правоотношения, чието съществуване, съдържание и последици се определят от извода за истинността на въпросния документ. Правен интерес не е налице, когато страната се позовава на абстрактната възможност съдържанието на документа да влияе на евентуални бъдещи правоотношения, а е необходимо да се установи, че документът ще бъде използван като доказателство с оглед други правоотношения между страните, като в този смисъл е Решение № 124 от 18.04.2013 г. на ВКС по гр. д. № 783/2012 г., IV г. о., ГК, Определение № 36 от 23.01.2019 г. по ч. гр. д. № 162/2019 г. на IV г. о. на ВКС.

Искът по чл. 124, ал. 4 ГПК е допустим в случаите, когато предявен преди да е преклудирана възможността за оспорването му по реда на чл. 193 ГПК в производството по друго дело, а документът има доказателствено значение за юридически факт по гражданско правоотношение, възможен източник на правен спор между страните, когато документът доказва или отрича факт от значение за възникването, съществуването, изискуемостта или погасяването на гражданско право или правоотношение, както и ищецът има правен интерес от установяването или отричането на гражданското право или правоотношението, доколкото от него е произведен и правният му интерес да оспорва документа. По иск за установяване неистинността на документ по реда на чл. 124, ал. 4 ГПК е допустим, ако е предявен преди да е преклудирана възможността за оспорването му по реда на чл. 193 ГПК в производството по друго дело, а документът има доказателствено значение за юридически факт по гражданско правоотношение, възможен източник на правен спор между страните. В посочения смисъл са дадените разяснения в Тълкувателно решение № 5/14.11.2012 г. по тълк. д. № 5/2011 г. на ОСГТК на ВКС, както и в Решение № 229 от 24.04.2019 г. по гр. д. № 246/2018 г. на III г. о. на ВКС, Решение № 124 от 18.04.2013 г. по гр. д. № 783/2012 г. на IV г. о. на ВКС, Определение № 778 от 03.12.2015 г. по ч. гр. д. № 5924/2015 г. на IV г. о. на ВКС.

Съдът приема, че ищецът, въпреки указанията на съда, не е обосновал правен интерес от предявяване на първия иск с правно основание по чл. 124, ал. 4, изр. 2 ГПК с искане за установяване, че за кооперация „И-----“ не съществува управителен съвет в посочения в обстоятелствената част на исковата молба състав и че управителният съвет е избрал лицето Д----- за председател на кооперацията.

С предявения иск се иска установяване на твърдения факт, че за кооперация „И-----“ не съществува управителен съвет в посочения състав. Разпоредбата на чл. 58, ал. 1 от Закона за кооперациите предоставя права единствено на член- кооператорите да искат отмяна на всички решения, взети по отношение на избора на конкретни лица за членове в

управителния съвет на кооперацията, респ. в това производство правоимащите лица разполагат с възможността да установят, че същите противоречат на закона и устава, като искът следва да бъде предявен в рамките на преклузивния срок по чл. 58, ал. 2 от Закона за кооперациите.

В случая ищецът, без да твърди в обстоятелствената част на исковата молба, че управителният съвет е избран в конкретен състав въз основа на конкретно решение, така и че с конкретно решение управителният съвет е избрал лицето Д- за председател на кооперацията, цели чрез предявяване на иска да оспори законността на проведената процедура по провеждане на учредителното събрание на кооперацията, в чиято компетентност по силата на чл. 2 от Закона за кооперациите се включва правомощието да приема устав и избира председател на кооперацията, управителен съвет и контролен съвет.

Съдът приема, че целената правна промяна е относима към предявен иск с правно основание по чл.58, ал.1 от ЗК, доколкото със заявеното искане по същество се оспорва законността на проведената процедура, за което за ищеца е налице и ограничена активната процесуална легитимация по чл.58, ал.2 от ЗК.

Искът по чл.58, ал.1 от ЗК е приложим, когато се оспорва решение на учредителното събрание на кооперацията, установяващо факта на валидно взето решение към момента на приключване на съдебното дирене, съответно посоченият от ищеца способ за защита е неприложим за конкретния случай, поради което съдът приема, че за ищеца не е налице правен интерес от предявяване на настоящия иск. Отделно от това за упражняване на иска по чл.58 КЗ е предвиден преклузивен срок, пропускане на който влече погасяване на материалното право по оспорване на решенията и действията на органите на кооперацията, съответно и предявяване на иск по чл.124, ал.4 ГПК с цел заобикаляне преклузията по чл.58 КЗ е недопустим.

Същевременно не са наведени твърдения, че ищецът е пряко засегнат от настъпването на определени правни последици именно поради качеството му на страна в конкретно правоотношение, въпреки поддържаните в сезиращата съда искова молба и уточнението към нея на сочените основания за неоснователно изплащане на парични средства в полза на лицето Д-----.

По втория иск с правно основание по чл. 124, ал. 4, изр. 2 ГПК за установяване неистинността на документ - дружествен договор от 02.06.2007 г. между кооперацията и ЕТ Д---“.

В процесния случай се оспорва автентичността на подписа за кооперация „Изгрев – М“ и съдържанието на документа, съобразно направеното от ищеца уточнение.

Искът за установяване неистинността на документ е отрицателен установителен иск, който изрично е предвиден за допустим от закона и цели да се обори обвързващата съда доказателствена сила на документа, който е представен по делото - формалната доказателствена сила на подписан частен документ и материалната доказателствена сила на официален удостоверителен документ. Така при официалните свидетелстващи документи и поради обстоятелството, че се ползват както с материална, така и с формална доказателствена сила и обвързват съдът да приеме за установени фактите и обстоятелства, за които последния свидетелства, ищецът има интерес да оспорва както автентичността, така и неговата верност или неверност.

Ищецът твърди, че в производството по гр.д. № 80956/2015 г. срещу ДФЗ установил, че парични средства са преведени от ДФЗ на лице, което е посочено от лицето Д-----, както и че последната е извършвала разпоредителни сделки с имущество на кооперацията. Сочи се, че образуваното от Д----- дружество с договор от 02.05.2007 г. е участвало в присвояването на субсидии по СЕПП и СНД за стопанската 2008 – 2009 г., което сме установили от доказателствата представени от ДФЗ по гр.д. № 80956/2015 г. по описа на РСС.

Интересът на страната да установи неистинността на документа произтича от необходимостта да се обори неговата доказателствена сила в процеса, в който е представен, а не въобще. Ищецът твърди, че същото писмено доказателство е било представено в хода на производството по гр.д. № 80956/2015 г. по описа на РСС, но не се излагат твърдения относно наличието на конкретно материално право, по отношение на което оспореният от ищеца документ да има значение за определени факти и обстоятелства за едно материално правоотношение. Не са изложени и твърдения по какъв начин интересът на ищеца е засегнат от представения по делото документ, както и по какъв начин признаването на оспорения договор за неистински документ би правни последици за ищеца, така и каква правна промяна се цели от уважаване на иска спрямо всеки ответник.

От друга страна, с предявения иск се търси установяване невярност на съдържанието на подписан частен документ. Искът за установяване неистинността на документ е отрицателен установителен иск, който изрично е предвиден за допустим от закона и цели да се обори обвързващата съда доказателствена сила на документа. Съгласно разпоредбата на чл. 178, ал. 1 ГПК доказателствената сила на документите се определя съобразно закона, който е бил в сила по времето и мястото, където те са съставени. Съгласно чл. 180 ГПК частните документи, какъвто е и процесния, подписани от лицата, които са ги издали, съставляват доказателство, че изявленията, които се съдържат в тях, са направени от тези лица. Следователно частните свидетелстващи документи не разполагат с доказателствена сила за удостоверените с тях обстоятелства, която да им е призната от закона, както това е предвидено за официалните свидетелстващи документи /арг. 179, ал. 1 ГПК/. Признанието на неизгодни за издателя на частния документ факти се цени наред с всички други доказателства в рамките на производството, в което е представен документа, поради което и това дали съдържанието му отговаря на действително реализираните факти не би могло да е самостоятелен предмет на установително производство. Съобразно приетото в Определение № 98 от 05.03.2015 г. по ч. гр. д. № 6505/2014 г. на I г. о. на ВКС, правен интерес от установяването по съдебен ред с влязло в сила решение на неистинност на един документ е налице и тогава, когато това решение може да се противопостави на трети лица за решаване на друг правен спор или ако неистинността на документа има значение за други правоотношения между страните.

В процесния случай не се твърди правоотношение, в рамките на което оспореният документ да има доказателствено значение, като не са изложени обстоятелства, от които е възможно да се направи извод по какъв начин ищецът е засегнат от определени правни последици във връзка с посочения договор, както и не е посочил по какъв начин е засегнат материалноправният му интерес от съществуването на оспорения документ. Ето защо, съдът приема, че изложените от ищеца фактически твърдения не обосновават правен интерес от предявяване на иск по чл. 124, ал. 4, изр. 1 ГПК за установяване неистинността на процесния дружествен договор от 02.06.2007 г.

Предвид изложеното настоящият съдебен състав намира, че предявеният иск е процесуално недопустим и в приложение на чл.130 ГПК исковата молба следва да бъде върната.

При тези мотиви Софийски районен съд,

ОПРЕДЕЛИ:

ВРЪЩА на основание чл.130 ГПК искова молба с вх.№ 99483/10.04.2023г., подадена от ищеца кооперация „И-----“, ЕИК ---, с представляващ Н-----, срещу Д---“ и ЕТ „Д---“, като **ПРЕКРАТЯВА** производството по гр. д. № 19109/2023 г. по описа на Софийски районен съд, I ГО, 27 състав.

Определението може да бъде обжалвано с частна жалба пред Софийски градски съд в едноседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____